

ข่าวประชาสัมพันธ์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

๑๑๔ สุขุมวิท ๒๓ แขวงคลองเตยเหนือ เขตวัฒนา กรุงเทพฯ ๑๐๑๑๐ โทรศัพท์ ๐-๒๖๔๙-๕๐๐๐ ภายใน ๕๖๖๖ โทรศัพท์โทรสาร ๐-๒๖๔๘-๐๓๑๑

ข่าวจากหนังสือพิมพ์โพสต์ทูเดย์ ฉบับประจำวันที ๙ เดือนธันวาคม พ.ศ.๒๕๕๒ หน้า C๒

ศูนย์สารสนเทศและการประชาสัมพันธ์ ได้จัดระบบข่าวสื่อสิ่งพิมพ์ สนใจดูที่ได้ <http://news.swu.ac.th/newsclips/>

ลิเกปริญา

รายงานโดย :รัฐพร คำหอม / วราภรณ์ ผูกพันธ์: วันพุธที่ 9 ธันวาคม พ.ศ. 2552

“มาอีกนะ” เสียงคุณตาคุณยายจากบ้านพักคนชราบางแคว ร้องบอกร้องๆ นิสิตคณะศิลปกรรมศาสตร์ปีรุ่น 14 คณะ “ปิ่นมาลา” ที่เข้าไปสร้างรอยยิ้มทั้งการแสดงลิเกและเพลงลูกทุ่งให้คุณตาคุณยายได้มีความสุขและคลายเหงา อีกทั้งยังเป็น การสืบสานศิลปะพื้นบ้านไทยไม่ให้เลือนหาย และทำให้ประชาชนทั่วไปได้รับความสวยงามของลิเกไทยมากขึ้น ซึ่งนับเป็นกิจกรรมเพื่อสังคม หรือกิจกรรมจิตอาสา ที่นิสิตจากคณะศิลปกรรมศาสตร์ สาขาศิลปะการแสดง และคณะต่างๆ ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร (มศว) ที่สนใจศิลปะพื้นบ้านไทย ออกไปแสดงตามสถานพินิจ บ้านพักคนชรา และโรงพยาบาล เป็นหลัก ซึ่งบรรดานิสิตปี 3 คณะศิลปกรรมศาสตร์ ภาควิชาศิลปะการแสดง ได้ทำกิจกรรมเพื่อสังคม 2 ปีแล้ว แต่ก่อนหน้านั้นได้จัดแสดงภายในหอประชุมใหญ่ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ นับ 8 ปีแล้ว

สมาชิกคณะลิเกเฉพาะกิจ “ปิ่นมาลา” ซึ่งเป็นหนึ่งในโครงการนาฏศิลป์พื้นบ้านเพื่อสังคม ครั้งที่ 8 สาขาวิชานาฏศิลป์ วิชาเอกนาฏศิลป์ไทย ชั้นปีที่ 3 ประกอบไปด้วยนิสิต 26 คน ล้วนมาจากคณะศิลปกรรมศาสตร์ สาขาศิลปะการแสดง รวมทั้งสมาชิกจากคณะต่างๆ ภายในมหาวิทยาลัยที่สนใจศิลปวัฒนธรรมไทยพื้นบ้าน โดยประจำทุกปีนิสิตหลังจากพวกเขาแสดงลิเกประจำปี เดือนก.ย. จากนั้นคณะลิเกก็จะออกไปแสดงเพื่อสร้างรอยยิ้มให้ประชาชนได้ชม

สืบสานศิลปะพื้นบ้าน

อ.ปรารถนา คงสำราญ หรือ อ.ใหม่ ของเด็ก ๆ คือ ผู้ก่อตั้งคณะลิเกปริญา อาจารย์เป็นหัวหน้าสาขาวิชานาฏศิลป์ และอาจารย์สอนนาฏศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ มศว อีกทั้งเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาของโครงการด้วย อ.ใหม่ เล่าถึงความ เป็นมาของโครงการว่า เริ่มตั้งแต่ 8 ปีแล้ว โดยนิสิตรุ่นล่าสุดตั้งชื่อคณะอย่างเป็นทางการว่า “ปิ่นมालา” เนื่องจากมีการจัดตั้ง เป็นศูนย์พัฒนาอัจฉริยภาพทางการแสดงและดนตรีของนิสิตอย่างเป็นทางการ

พระเอกตามคมเสียงเสนาะ

คณะลิเกในยุคแรกๆ ตั้งขึ้นมาเนื่องจาก อ.ใหม่ เป็นอาจารย์สอนวิชานาฏศิลป์ ชั้นปีที่ 3 มีวิชา นาฏศิลป์ไทย 1 และ 2 ที่นิสิตต้องเรียน เธอจึงคิดให้นิสิตลงมือปฏิบัติงานจริงโดยให้นิสิตคิดพล็อตเรื่อง ออกแบบท่ารำ เลือกนักแสดงด้วยตัวเอง และเขียนบทเอง คือทำทุกอย่างเพื่อผลิตงานลิเกออกแสดง ยกเว้น เรื่องเดียว คือ ชุด ที่ยังต้องเช่าอยู่ พอถึงสิ้นเทอมราวเดือนก.ย. หลังสอบเสร็จ จึงจัดให้นิสิตจัดแสดงลิเกโชว์ ระยะเวลาแสดงกันที่บริเวณหน้าคณะศิลปกรรมศาสตร์ เพื่อให้นิสิต รวมทั้งประชาชนได้ชมกัน

“ครูรู้สึกผูกพันกับการแสดงลิเก เพราะขณะที่ครูเรียนอยู่ที่วิทยาลัยนาฏศิลป์ จ.อ่างทอง ที่นั่นมีคณะ ลิเกต่างๆ มากมาย เช่น ไชยา มิตรชัย จึงรู้สึกผูกพันกับการแสดงลิเกมาก ลิเกมีจุดเด่นคือชุดสวย มีเนื้อหา ครบรส ดุ๋ง่าย เพลงไพเราะ ชุดสวย เรียกคนดูได้ในแวบแรก มีเอกลักษณ์ความเป็นชาติไทยสูง ที่สำคัญ อยากให้นิสิตที่ไม่เคยรู้จักลิเกมาก่อนรู้ว่าศิลปะพื้นบ้านนี้มีลักษณะเป็นอย่างไร เด็กบางคนไม่เคยดูลิเกมา ก่อน พอดูแล้วเขาก็ชอบ “ผลตอบรับดีเพียงการแสดงลิเกครั้งแรก มีผู้ชมมากถึง 500-600 คนทีเดียว ส่วน ใหญ่เนื้อหาของลิเกพยายามสอดแทรกเรื่องราวสอนใจ เช่น รักในวัยเรียนไปด้วย”

ศิลปะบำบัด

เมื่อการแสดงของคณะนิสิตได้รับเสียงตอบรับดี จึงขยับสถานที่ให้กว้างขึ้นมาแสดง ณ หอประชุม ใหญ่ของมหาวิทยาลัย หลังจากแสดงในเดือนก.ย.แล้ว อ.ใหม่ รวมทั้งสมาชิกคณะลิเกอยากขยายการแสดง

ลิเกออกไปสู่หมู่่มาก และอยากทำงานเพื่อสังคม จึงนำลิเกไปแสดงภายนอกมหาวิทยาลัย เช่น เอ็มบีเค ฮอลล์ และนิสิตมีจิตอาสาอยากทำประโยชน์เพื่อสังคมเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ จึงขยายกลุ่มมาแสดงในสถานพินิจ โรงพยาบาล ฯลฯ

“ในนามมหาวิทยาลัยก็อยากให้โอกาสคนภายนอกที่ไม่ค่อยได้มีโอกาสไปชมโลกภายนอกบ้าง เช่น น้องๆ บ้านเมตตา บ้านปราณี ย้อนกลับไปเมื่อ 2 ปี เริ่มตั้งแต่ปี 2550 เราจึงคิดว่าเรานำนาถศิลป์ไปบำบัดจิตใจคน คือขณะที่คนดูลิเก หรือฟังเพลงลูกทุ่งก็จะเกิดความสุขสนทนา รู้สึกผ่อนคลาย ลืมความทุกข์ไปพักหนึ่ง ซึ่งนับเป็นจุดประสงค์หลักที่เรานำลิเกออกโชว์ให้คนอื่น ๆ ได้ดูภายนอกมหาวิทยาลัย ซึ่งทั้งอธิการบดี และรองอธิการบดีฝ่ายพัฒนาศักยภาพนิสิตมีส่วนสนับสนุนและส่งเสริมอย่างมาก เพราะการออกไปแสดงนอกสถานที่ต้องใช้ค่าใช้จ่ายมาก ทั้งสองท่านมองว่าในเมื่อเราจัดการแสดง เรามีทั้งศักยภาพและภูมิปัญญา น่าจะนำออกไปโชว์ให้สังคมที่ด้อยโอกาสได้ชม รวมทั้งบ้านพักคนชรา ถือเป็นการทำงานบุญ และเผยแพร่กิจกรรมของมหาวิทยาลัยด้วย”

ฝึกสำนึกจิตอาสา

สำหรับหน่วยงานหรือองค์กรที่คณะลิเก มศว จะไปแสดง จะพิจารณาจากโอกาสการรับรู้ของเด็กมีจำกัดมากน้อยแค่ไหน และเนื้อเรื่องของลิเกต้องสนใจ สอดแทรกความรู้ เช่น ความรักในวัยเรียนต้องเรียนรู้ และสนใจ มีแง่คิด รู้จักถูกผิด อีกทั้งยังนำเนื้อเรื่องมาประยุกต์ให้เข้ากับยุคสมัยมากขึ้น มีบทตลกเพื่อทำให้เนื้อเรื่องสนุกสนาน

“ล่าสุดเราเพิ่งนำไปแสดงที่บ้านพักคนชราบางแค คุณลุง คุณป้า ย่า

ภุชงค์กับบทคนรับใช้ผู้สร้างสีสัน ยาย เรามองว่าท่านมาถึงวัยที่มีโอกาสออกไปข้างนอกน้อย เราก็นำความสามารถของนิสิตไปแสดง สร้างความสนุกสนาน อย่างน้อยๆ ก็ช่วยสร้างรอยยิ้ม ช่วงแสดงเสร็จ เด็กๆ ถึงกับเสียน้ำตา เพราะมีคุณยายพูดขอบคุณที่เด็กมาแสดงกันด้วยความเต็มใจ ยิ้มแย้มแจ่มใส ซึ่งพวกท่านสัมผัสได้ ทำให้เด็กๆ ร้องไห้ อยากไปแสดงให้คุณตาคุณยายได้ชมอีก พร้อมกับพูดส่งท้ายว่า แล้วมาแสดงให้ตายายได้ชมอีกนะ เด็กๆ ก็ยิ่งซาบซึ้ง สิ่งเหล่านี้เป็นกุศโลบายอย่างหนึ่งที่ทางมหาวิทยาลัยอยากฝึกให้

นิสิตมีจิตอาสา คืออยากทำความดีด้วยตัวเอง โดยที่ไม่ต้องมีใครบอก เด็กมีจิตสำนึกสาธารณะ อยากทำดี โดยออกจากจิตใจตัวเอง ลืมไม่ได้คือฝึกให้เด็กรู้จักการทำงานเป็นทีม และรู้จักสามัคคี ถ้าเราสามัคคีกันเรา จะสามารถผ่านอุปสรรคทุกอย่างไปได้”

เฉลี่ยแต่ละปีนิสิตจะออกแสดงลิเกสัญจรปีละ 2-3 ครั้ง จนกลายเป็นประเพณี หน่วยงานไหนสนใจสามารถ ไปยื่นความจำนงได้ที่คณะศิลปกรรมศาสตร์ มศว ยิ่งเป็นหน่วยงานราชการจะพิจารณาเป็นพิเศษ

“อยากบอกว่าศิลปะพื้นบ้านไทยไม่ใช่เรื่องยากที่เราจะสืบสานต่อ ถ้าเราสนับสนุนอย่างเต็มที่ ศิลปะพื้นบ้าน จะคงอยู่ได้” อ.ปรารถนา ที่ปรึกษาโครงการ กล่าว

ให้การสนับสนุนเต็มที่

ผศ.สินีนาถ เลิศไพรวรรณ คณบดีคณะศิลปกรรมศาสตร์ มศว ให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับโครงการของ นิสิตว่าเป็นเรื่องดี โดยเฉพาะการแสดง “ลิเก” ถือเป็นศิลปะพื้นบ้านที่ถูกมองข้าม ไม่ได้นำมา พัฒนาเท่าที่ควร เป็นเรื่องดีที่เด็กรุ่นใหม่ให้ความสนใจในการเล่นลิเก จึงไม่แปลกที่จะให้ฉายาว่า “ลิเกปริญญา”

ที่สนใจมากกว่านั้นคือ อ.สินีนาถ กำลังทำความร่วมมือกับ โรงเรียนสอนคนตาบอดและหูหนวก ส่งนักเรียนมาเรียน ศิลปกรรม เช่น การพ่อนรำ การร้องเพลง เป็นต้น ทั้งนี้ เด็ก ต้องมีความรู้อยู่ในเกณฑ์ที่เหมาะสม พร้อมทั้งเน้นย้ำจะให้การ สนับสนุนโครงการนี้อย่างเต็มที่

“เรามองว่าการตั้งคณะลิเก นับเป็นการจัดกิจกรรมยกระดับ พัฒนาศิลปะพื้นบ้านอย่างลิเกให้แพร่หลาย แล้วเด็ก ๆ ที่มาเล่น ลิเกก็มีความรู้ ดิฉันในนามคณบดีคณะศิลปกรรมศาสตร์ ก็รู้สึกภาคภูมิใจ”

ผศ.สินีนาถ เลิศไพรวรรณ

อีกทั้งการนำศิลปะมาบำบัดเป็นเรื่องดี ในยุคนี้เรามองว่า การเรียนการสอนศิลปวัฒนธรรมเป็นเรื่องที่เรา ต้องนำมาประยุกต์และพัฒนาองค์ความรู้ จากภูมิปัญญาไทยดั้งเดิมมาประยุกต์และพัฒนาต่อเนื่อง เพื่อ ศิลปะจะได้คงอยู่และมีรากแก่นแท้ เราทำงานประเภทนี้อยู่แล้ว นับเป็นงานที่ทำท่าย เพราะไม่เคยมี มหาวิทยาลัยไหนทำมาก่อน

“จากนี้มหาวิทยาลัยจะทำความร่วมมือกับโรงเรียนสอนคนตาบอด หูหนวกต่างๆ เพื่อจัดทำ หลักสูตรเพื่อเด็กพิการให้มีความรู้ในระดับปริญญาตรี ให้เด็ก ๆ สามารถได้รับปริญญาต่างๆ ที่เขาสนใจ เรียน สิ่งที่เราสนใจนำศิลปะมาบำบัด เพราะคนพิการจะดีขึ้นทั้งในแง่สังคม เด็ก ๆ เหล่านี้สามารถเรียนรู้ ศิลปะได้อย่างไม่ยากนัก เพราะศิลปะนอกจากทำให้เขามีความสุขมากขึ้น เช่น การวาดภาพ รำ ร้องเพลง ถ้าเด็กทำศาสตร์ศิลปะได้ ศิลปะจะช่วยบำบัดจิตใจเขา ทำให้เขารู้สึกดี หากเด็กสามารถเรียนต่อปริญญาตรี เขาสามารถมีอาชีพดีกว่าการไปขายลอตเตอรี่ ที่สำคัญสังคมต้องให้โอกาส เช่น บริษัทห้างร้านต่างๆ คน เหล่านี้ก็จะสามารถอยู่ในสังคมได้ เราเห็นผลงานของทั้งนิสิตและคณาจารย์ที่ทำเพื่อสังคมแล้วก็พอใจ ดีใจ เพราะเป็นการช่วยเหลือสังคมให้คนดูรู้สึกอารมณ์แจ่มใส ช่วยบรรเทาโรค บำบัดความทุกข์”

รุ่นใหม่ สดใส หัวใจไทย

เสียงขับขานอ่อนเอ่ยเจื้อยแจ้ว ชุดพราวฟูฟ่องประดับวาววับ เพชรนิลจินดาประดับสะท้อนแสงไฟ จนแสงตา แฉ่นอนเช่นนี้เองคือเอกลักษณ์ของลิเก

ครั้งหนึ่งลิเกคือความบันเทิงแนวหน้าควบคู่กับสังคมไทย แต่วันหนึ่งเมื่อความไหลป่าของ วัฒนธรรมนานาชาติ ประเทศ ลิเกเลยดูเหมือนจะค่อยๆ ห่างหายไป หากในความคิดของน้องๆ นิสิตเอก นาฏศิลป์ไทย สาขาศิลปะการแสดง คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ที่ สม่ครใจพร้อมทำตัวให้เป็นประโยชน์เพื่อสังคม สร้างประสบการณ์ด้านการแสดงที่เป็นสิ่งที่พวกเขาเลือก เรียน และที่สำคัญเพื่อเป็นการอนุรักษ์ “ลิเก” คงไม่แปลกหากจะขนานนามนิสิตเหล่านี้ว่า...ลิเกปริญญา หากถามถึงความภาคภูมิใจที่ได้คุยกับน้องๆ ตัวแทน ทุกคนตอบเป็นเสียงเดียวกัน “ภูมิใจที่สุด” และเหล่านี้ แค่เพียงตัวเอกส่วนหนึ่งของลิเกปริญญาแห่งมศว

ตรีวิทย์ อาจมาก นิสิตปี 2 จะเพราะหน้าที่โฉบเฉี่ยวคมเข้ม หรือเพราะเมื่อจิกตาแต่ละครั้งจะดูร้ายขึ้นมาเลย จึงได้รับบทเป็นนางร้าย เธอบอกประสบการณ์เกี่ยวกับการมาออกกิจกรรมด้วยการเล่นลิเกให้กับผู้ป่วยบ้าง คนชรา หรือแม่แต่เด็กๆ ที่ตลาดพลังทำผิดจนต้องโทษ แต่ละครั้งก็คือความดีที่ได้เป็นส่วนหนึ่งกับคณะ แล้วก็มักจะได้รับความเอ็นดู เพราะคนที่มาดูก็เห็นว่าเป็นนักศึกษาที่มาช่วยสร้างความเป็นเทิ่งให้เกิดขึ้น

พบกับนางร้ายแล้วก็ต้องมาพบนางเอกบ้าง ทิพชาดา ราชสมบัติ นิสิตปี 1 สาวน้อยหน้าหวาน (และท่าทางจะคุณแม่สุดหวง) เรื่องการร้ายรำนั้นเธอไม่เป็นรองใคร เธอบอกว่าชอบเรื่องลิเกมานานแล้ว เมื่อมีโอกาสได้มาเป็นผู้แสดงเองยิ่งชอบเข้าไปใหญ่ แม้ว่าจะร้องยังไม่เก่งนัก แต่ขอรำนำหน้า คุณแม่ห้องทิพชาดาที่ร่วมฟังอยู่ด้วยช่วยเสริมว่า “แม่เองนี่ละชอบลิเก ยุคนั้นศรธรรม (พระเอกลิเก) เขาตั้ง” น้องทิพชาดาขยายความว่า คุณแม่เป็นแฟนลิเกตัวยง พอลูกสาวมาเล่นเองอย่างนี้ เลยยิ้มแก้มไม่หุบ

สีสันของลิเกไม่ได้อยู่เพียงแค่พระนางหรือตัวร้าย เหมือนเป็นตัวตลกประจำคณะ ส่วนของที่ มศว นี้ผู้ที่มารับบทประชันกันขันแข็งมี 2 หนุ่ม (ย่า...หนุ่ม) ด้วยกัน คือ ภูษงค์ จุลปานนท์ และ วัชระ วิสาระพันธ์ ที่ทั้งสองแต่งตัวสวยไม่ได้ต่างจากนางเอก รับบทเป็นคนใช้ของแต่ละฝ่ายที่คอยขับเคี่ยวกันถึงพริกถึงขิง ภูษงค์ ที่ออกมาในช่วงใด ก็แย่งซีนความสนใจจากผู้ชมได้เสมอ บอกว่า การมาแสดงลิเกนี้ช่วยฝึกทักษะด้านการแสดงให้มากขึ้นไปอีก แล้วการทำงานของแต่ละคนนั้นก็ไม่ใช่จะมีเพียงหน้าที่เดียว ทุกคนจะได้ผ่านงานกันหลายๆ อย่าง เขียนบท กำกับ แต่งเวที ไปยื่นซื้อข้าวซื้อของ เนื่องจากทุกคนจะได้ฝึกเรื่องการทำงาน จัดการแสดงออกมาให้ได้

วัชระ เสริมว่า นอกจากจะได้ประสบการณ์ พัฒนาตัวเอง แล้วยังได้กุศลด้วย เพราะบางครั้งเมื่อรับการแสดงในที่หนึ่ง มีหน่วยงานราชการเห็นก็จะติดต่อให้ไปแสดงบ้าง เพื่อที่จะได้แทรกบทเข้าไปให้เข้ากับเนื้อหาที่หน่วยงานราชการนั้นๆ ทำอยู่ อย่างเช่น เพิ่งไปร่วมมรดงรงค์เรื่องโรคหวัด 2009 ด้วยท้องเรื่องเนื้อหาเดียวกัน แต่ก็สามารถปรับให้เข้ากับเรื่องที่มรดงรงค์ได้

รวมดารา